

Falusi Márton

Elégia Cambridge-től egyre messzebb

Vas István versére

Videókat nézek diákjaidról,
egy közülük nem lehettem,
aki nagy dolgokra készül,
s mindegy, hogy elér-e bármit,
mert oda járt, ahol az egyetem ősi
eszméje él, írják az eszmék történetét.

Anyanyelvem van. Egyebem semmi.
De az is legkevésbé az enyém,
inkább tekinthet engem az övének,
használ, birtokol, elidegenít,
megsemmisít végül... igen, megsemmisít.
Előtted hozom szóba, öltöm egyik
szavát a másikba, így hálóz be, vigyázz,
téged tart a legtöbbre, és azt hiszi,
hogy megszerezhet, ha rólam letesz.

Russelled, Wittgensteined címére
postázták a magnószalagot,
jogi szótárral hagytam először
nyomot vagy jelet, s nem kerültem ugyan
hozzád közelebb, de levizsgáztam.

Lord Byron, Sylvia Plath hangján
szólítottál meg, de már belátom,
hogy túlértékelttem lovagias
gestusodat. Ha akarnál tőlem
valamit – miért is zárnánk ki –,
beszéljük bár ugyanazt, gondolkodni
gyökeresen másként gondolkodunk.

FALUSI MÁRTON (1983) költő, esszéista, kultúrakutató. Legutóbbi kötete: *Várható elbukásunk* (esszék és tanulmányok, 2023).

Mit rejt az egyetem? Iskoláim potyogó
cserepeit miért ferde szemmel nézem,
mint a felszállópályát?
Hibájuk-e, hogy ennyire vittem,
nem öregbítem hírnevüket,
míg kampuszukon sztárépítész
irtja ki a rézsút megfogó cserjést?

Mindennap kiállítja rajzainkat
az óvónő, és egytől egyig végigkérdezi,
kinek melyik tetszik, és miért,
de nőttön nő a kín, hogy mindnyájan
tanácstalanul ezt feleljük:
azért, mert szépen csinálta.

Elszégyelltem magam
csoporttársaim között.
Mit ér, ki erre nem mond
semmi értelmeset? És annyi könyvet
átpörgetek, esszét, verset írok,
lapot szerkesztek, annyi tanóra,
tévéműsor befejeződött, leforgott,
mégsem tudok rá érdemben válaszolni.

Hazámnak nincs ízlése.
Hogyan legyenek különb,
ha a szemlélet tőled mérve kap távlatot,
ám nélkülem nincsen mire büszkének lenned?
Ha nem és nem értik, amit, és ahogy
fogyatkozik a megszólítható,
a kérdés mennyiségi?
A válasz pedig csövezik a redvás,
töredezett nyelvi aluljáróban:
azért, mert szépen csinálta.

Mínuszok röpködnek
az Egyetem téren.
Szórványos hózápor ígérkezik,
a telet is lepapírozták,
hogy tavaszig megtérüljön.

Nem vár alkotmánybírát
szolgálati jármű, sétálóutca lett
helyén zsánermadárral,
amióta végeztem, és amúgy sem...
Azért, mert szépen csinálta?

Bolognaitól búzlik a Főzelékfaló,
betérek, vén diák, örök pályakezdő
és notórius pályaelhagyó.
Mi végre munkálkodtak
glosszátorok és kommentátorok,
skolasztikusok és humanisták
a továbbélő római jogon?

Mi cél szolgált a Regnum Italicum
sok parányi köztársasága?
Mit a Trinity College?
Hol olcsóbb, hol drágább a diploma,
de végső soron megfizethető,
mi nem való, hatályon
kívül, és ki nem való,
határon túl helyezhető,
s az antik retorika szájából
veszik ki a szót, avagy onnan vész ki.

Ezen a ponton hívnák föl figyelmemet
anonim lektoraid, hogy álljak elő
hivatkozásaimmal. Üzenem nekik,
hogy hetek óta nem reagálnak
a jótékony felejtés cenzorai.
Kifőzsdém a sütőből kirántja
borjúlábjegyzetét, és tartárral
mindent kitálal. A száraz hasáb
több olajat is fölszívott volna,
a frissen vakolt épülettömb
több évfolyam árnyékát beinná,
akár bőröm az arckrémeket.

A tudás: lelki kopóalkatrész,
csereszabatos kialakítás,
ahogy bevészték füzetembe
a komputer meghatározását.

Részben sem vagyok kopóalkat,
hiába szaglászom krónikádat,
régí vázlataim olyan idegenek,
akár eső áztatta burkolathibák,
kibetűzhetetlen utcanévtáblák
és nyílásba betűzhetetlen napkorongok.

Mit számítasz, Cambridge, ha háború
tombol, de nem olyan, mint hajdanán,
nem éneklik meg a mészárszéket
képernyőnk utolsó csatlószai?

Kit búvöl el a múlt azért, mert tágas,
ha nemzet sincs és nemzetközi sincs –
azért, mert egykor szépen csinálták
a magyarázat nélkül kitűnők?

Kezemet tördeltem az óvodában,
nem hallottam rólad, te sem rólam,
utólag csak annyi elmondható,
hogy azóta is folyamatosan
hidrogénből héliumot állít elő
a középkorú világegyetem
kvantumtörténelmébe vetett
ősbizalma.